

کتابی که امام زمان(عج) نام آن را انتخاب فرمود/ فواید دعا برای فرج

در احادیثی که از ائمه معصومین(ع) در مورد حضرت مهدی(عج) به دست آمده همواره بر این نکته تأکید شده که گشایش مشکل عالم در آخرالزمان در دعای تعجیل در فرج ظهور ذخیره الهی بقیة الله الاعظم(عج) است؛ چنانکه خود حضرت حدود صد سال پیش نگارش کتابی در فواید دعا در فرج را به یکی از علمای برجسته شیعه سفارش دادند و نام آن را «مکیال المکارم» نهادند.

در احادیثی که از ائمه معصومین(ع) در مورد حضرت مهدی(عج) به دست آمده همواره بر این نکته تأکید شده که گشایش مشکل عالم در آخرالزمان در دعای تعجیل در فرج ظهور ذخیره الهی بقیة الله الاعظم(عج) است؛ چنانکه خود حضرت حدود صد سال پیش نگارش کتابی در فواید دعا در فرج را به یکی از علمای برجسته شیعه سفارش دادند و نام آن را «مکیال المکارم» نهادند.

به گزارش خبرگزاری مهر، بر اساس احادیث فراوان از ائمه اطهار(ع) انتظار فرج در اسلام از بالاترین عبادات شمرده شده است. چرا که امام زمان، موعود همه امت shy&های گذشته است؛ که با ظهورش، زمین را پر از عدل و داد خواهد کرد. چنانکه در مفاتیح الجنان می‌خوانیم: «السَّلَامُ عَلَى الْمَهْدِيِّ الَّذِي وَعَدَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بِهٖ الْأُمَّمَ، أَنْ يَجْمَعَ بِهٖ الْكَلِمَ وَ يَلْمُ بِهٖ الشَّتَتَ وَ يَمْلَأُ بِهٖ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا وَ يُمَكِّنَ لَهُ وَ يُنَجِّزَ بِهٖ وَعْدَ الْمُؤْمِنِينَ«

از امام صادق(ع) روایت شده که: هرکس از شما در حال انتظار فرج امام زمان(عج) بمیرد، مانند کسی است که همراه قائم(عج) در خیمه او است. در ادامه این روایت آمده که امام صادق(ع) بعد از لحظه shy&ای درنگ کرده و فرمودند: بلکه مانند کسی است که همراه آن حضرت، شمشیر به دست، با دشمن بجنگد. در ادامه می‌shy&: «لا وَاللَّهِ إِلَّا كَمَنْ إِسْتَشْهَدَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ« نه چنین است، سوگند به خدا، مگر مانند کسی که در رکاب رسول خدا شهید می‌shy& شود.

از امام صادق(ع) سؤال شد که آیا قائم متولد شده است، امام در جواب فرمود نه و من، اگر زمان او را درک می‌shy&کردم، تمام طول زندگیم را، در خدمت وی می‌shy&بودم.

معرفی کتابی که به سفارش حضرت حجت(عج) نگاشته شد

در طول تاریخ همواره بشر در پی رهایی از رنج و درها بوده است و به همین دلیل خداوند پیامبران را یک به یک برای هدایت آنان به صلاح و رستگاری برگزید. همه انبیاء الهی از حضرت آدم(ع) تا پیامبر خاتم حضرت محمد مصطفی(ص) در پی رساندن پیام خداوند و بیداری فطرت بشر بودند.

پس از ظهور حضرت محمد(ص) که دین اسلام به عنوان دین برگزیده الهی معرفی شد؛ خداوند ائمه اطهار(ع) را به عنوان راهبر و تبیین کننده دین از نسل پیامبر اسلام برگزید که هر کدام از این بزرگان بنا به شرایط زمانی خویش در پی حفظ دین اسلام بودند اما آخرین ولی خدا حضرت مهدی موعود(عج) بنا به حکمت الهی در پس پرده غیبت، هدایت بشر را بر عهده گرفتند و ائمه معصومین(ع) در روایات مختلف، خواسته بشر و دعا برای ظهور را تنها راه نجات از مشکلات آخرالزمان بیان فرمودند.

در مورد بحث آخرالزمان و به ویژه حضرت مهدی(عج) کتابهای متعددی تاکنون نگاشته شده، اما یکی از مهمترین کتابهایی که در دوران معاصر و به دستور خود صاحب العصر و الزمان حضرت مهدی(عج) نوشته شده است؛ کتاب «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم(عج)« اثر فقیه احمدآبادی است.

مرحوم آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی مشهور به فقیه احمدآبادی فرزند سید عبدالرزاق از علمای بزرگ اصفهان است. وی سال 1301ق در اصفهان به دنیا آمد. مقدمات علوم اسلامی را نخست نزد پدر و پسر عمه اش «سید میرزا اسدالله« و «سید محمود حسینی گلشادی اصفهانی« آموخت. سطوح عالی را نیز از محضر «سید ابوالقاسم دهکردی« و «شیخ عبدالکریم گزی« و «حاج آقا منیرالدین بروجرودی«، «حاج میرزا بدیع درب امامی« و «آقا محمد کاشانی« استفاده کرد و از بعضی از آنها اجازه اجتهاد و روایت دریافت کرد.

او علاوه بر کتاب مکیال، کتب دیگری از جمله: تذکرة الطالبین فی ترجمه آداب المتعلمین، ابواب الجنات فی آداب الجمعات، بساتین الجنان فی المعانی و البیان، آداب صلاة اللیلة و طیفة الانام فی زمن غیبة الامام، سراج القبور، توضیح الشواهد، ترغیب الطلاب، انیس المتأدبیین، کتاب المنابر، محاسن الادیب فی دقایق الاعاریب و دیوان اشعار دارد و در شعر به «تقی« یا «شرعی«

از مقدمه ای که مرحوم سید محمدتقی بر مکیال نوشته، چنین برمی آید که از شدت عشق و علاقه ای که به حضرت حجت (عج) داشته، شبی آن حضرت را در خواب می بیند. امام(ع) تألیف این کتاب را به وی توصیه و تأکید می فرماید و حتی نام آن را نیز #171؛ مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم؛ تعیین می کند. سید از خواب بیدار می شود، ولی توفیقی برای تألیف آن برایش حاصل نمی شود. تا اینکه در سال 1330 ق عازم سفر حج شد. در این سفر بسیاری از حاجیان گرفتار مرض وبا شدند و از دنیا رفتند.

آیت الله سید محمد تقی با خدای خویش عهد بست اگر از این سفر سالم برگردد، کتابی را درباره حضرت ولی عصر(عج) به رشته تألیف درآورد. چون از سفر برگشت، به عهد خود وفا کرد و کتاب مکیال المکارم را که حاوی موضوعات مهم در شناخت امام زمان و وظایف شیعیان در قبال آن حضرت است، به رشته تحریر درآورد.

این کتاب نخستین بار سال 1369 ق در یک مجلد با 587 صفحه و بار دوم سال 1397 ق در دو مجلد در اصفهان به چاپ رسید. در سال 1363 ش برابر با 1404 چاپ سوم آن به صورت افسست با تحقیق و اضافات مؤسسه الامام المهدی در قم چاپ شد.

کتاب مکیال المکارم در اصل به زبان عربی نگارش شده است و #171؛ سید مهدی حائری قزوینی؛ آن را به فارسی ترجمه کرده که در دو مجلد، با 625 صفحه، در تیراژ 4000، آبان 1379 ش برابر شعبان 1421 از چاپ خارج شد و در اختیار علاقه مندان قرار گرفت. همین ترجمه بار دیگر در سال 1382 ش از طریق انتشارات مسجد جمکران تجدید چاپ شد.

این کتاب ارزشمند دارای هشت بخش مهم است که در آن مؤلف ژرف اندیش با استناد به آیات و روایات متعدد، موضوعات بسیار اساسی و سرنوشت سازی را که اغلب جنبه کاربردی است و مورد ابتلای شیعیان و مسلمانان می باشد، مورد کاوش و دقت نظر و تأکید قرار داده است.

در بخش اول به موضوع وجوب شناخت امام زمان(عج) از دیدگاه عقل و نقل می پردازد. بخش دوم کتاب اختصاص به اثبات وجود حضرت حجت (عج) دارد که خود شامل سه فصل جداگانه می شود و هر کدام با استناد به آیات و روایات و معجزات و کرامات، اباحت گران سنگی را تقدیم حضور خوانندگان می کند. بخش سوم در بیان پاره ای از حقوق و توجهات آن حضرت بر شیعیان است که به صورت مختصر و مفید ارائه شده است.

بخش چهارم که از بخش های مهم و مفصل کتاب به شمار می آید، اختصاص به توضیح درجات و ویژگی های آن حضرت دارد که سبب دعای ما شیعیان به آن امام غایب می گردد. جالب اینکه این درجات و خصوصیات به طرز ابتکاری و به ترتیب حروف الفبا تنظیم و از حرف الف آغاز شده و در حرف ی پایان پذیرفته است. بخش پنجم نیز که از فصول مفصل کتاب به شمار می آید، به ثمرات و پیامدهای گوارای دعا برای فرج حضرت حجت (عج) اختصاص یافته است و مؤلف محقق در این بخش نیز با استناد به آیات و روایات، بحث های جذاب و جالبی را برای خوانندگان ارائه می دهد و بدین ترتیب، جلد اول کتاب مکیال المکارم به پایان می رسد.

جلد دوم کتاب با بخش ششم آغاز می شود. در این بخش مؤلف کتاب با تحقیق فراگیر خود که از میان آیات و روایات استخراج کرده، به 50 زمان و 8 مکان مشخص اشاره می کند که دعا برای آن حضرت در این زمان ها و مکان ها مورد عنایت و تأکید قرار گرفته است؛ از جمله زمان ها: بعد از نماز های واجب، در حال سجده، روز پنجشنبه، شب جمعه، در خطبه نماز جمعه، شب و روز نیمه شعبان، هنگام غم و اندوه، بعد از ذکر مصیبت امام حسین(ع)، روز غدیر، روز عرفه، روز عاشورا، روز عید نوروز، روز دحوالارض، و ... و از جمله مکان ها: مسجد الحرام، عرفات، سرداب، حرم سید الشهداء(ع)، حرم امیرمؤمنان و سایر ائمه اطهار(ع) است.

بخش هفتم، به چگونگی دعا برای تعجیل ظهور امام مهدی (عج) اختصاص دارد. این بخش از سه مقصد تشکیل یافته است. در مقصد اول، مؤلف کتاب در ضمن بیست تذکر، به آداب کلی دعا می پردازد. آنگاه در مقصد دوم با مطرح کردن بیست تذکر دیگر، به چگونگی دعا برای تعجیل به صورت آشکار یا به کنایه بسنده می کند و در نهایت در مقصد سوم، دعاهایی را که در این مورد از جانب امامان معصوم(ع) نقل شده است (با توضیح و دفع اشکال از بعضی از آنها)، مورد بحث و بررسی قرار می دهد.

بخش هشتم که آخرین بخش کتاب است، در تبیین وظایف و تکالیف بندگان به خصوص شیعیان و مسلمانان در برابر ساحت مقدس حضرت حجت، امام مهدی(عج) است. در این بخش باز با استناد به آیات و روایات متعدد که حکایت از اشراف و تبحر مؤلف به کتب روایی و حدیثی دارد، تعداد هشتاد وظیفه مورد دقت و تأمل قرار گرفته است که از جمله آن می توان به موضوعاتی مانند: شناخت صفات و آداب و خصوصیات امام، رعایت ادب در مورد ایشان، انتظار فرج، اظهار اشتیاق به دیدار، درخواست معرفت آن حضرت، هدیه نماز مخصوص، اهتمام به یاری آن حضرت، صله دادن برای امام، خشوع در هنگام یادآوری، تهذیب نفس، تأسی به اخلاق و اعمال امام، حفظ زبان از اغیار، تکذیب مدعیان نیابت خاصه و ... در آن اشاره کرد.

در انتهای کتاب بنابر نوشته سید محمد موسوی اصفهانی، فرزند مؤلف، مرحوم مؤلف در آخر عمر شریف خویش، قصد داشت خاتمه ای بر این کتاب اضافه کند، ولی با کمال تأسف اجل مهلت نداد و او در ماه رجب 1348ق برای زیارت عتبات عالیات عازم عراق شد. ماه شعبان به اصفهان بازگشت. بی درنگ کسالت بر وی عارض شد و در بستر بیماری افتاد، تا اینکه در 25 رمضان همان سال چشم از جهان فروبست و در قبرستان تخت فولاد اصفهان جنب مقبره پدر اندیشمندش آرام گرفت.